

שׁוֹ"ת בהלכה לשולחן שבת

מאת הרב משה חיים חנונו שליט"א

גיליון מס' 11

מלאכת דש

הקדמה

מלאכת דש היא אחת מל"ט המלאכות האסורות בשבת, מלאכה זו מטרתה להפריד את הפסולת הטבעית המחוברת לזרעית או מקיפה אותה. מלאכת הדישה בורעי התבואה נעשית לאחר איסוף את התבואה, דשים את התבואה בכלי הנקרא 'מורג', במטרה לפרק את הגרעינים מחיבורם בשיבולים. במלאכת עשיית המשכן דשו את הסממנים שהשתמשו בהם במשכן¹.

אב המלאכה: הדש תבואה או המנפץ (מפריד) פשתן מגבעולי זרע הפשתן, בכלי המיועד לכך. תולדות המלאכה: הפרדת שאר גידולי קרקע, כדוגמת מפרק ביד קטניות מהשרביט שלהם. סחיטת זיתים וענבים אסורה שבסחיטתם הוא מפריד את המשקה מהעניב, או הזית, ודומה לדש תבואה². כמו כן, חליבת בהמה אסורה, שהרי הוא מפריד את החלב מהבהמה. על דרך זה גם סחיטת בגדים ממשקה הנבלע בהם, כאשר מטרתו להשתמש במשקה, אסור. (אם המטרה היא ניקיון הבגד זה תולדה של 'מלבן').

גזירות חכמים: חכמים אסרו לסחוט שאר פירות וירקות כדי להוציא מהם משקה (מהתורה אסור לסחוט רק זיתים וענבים). כמו כן אסרו חכמים גם את המיץ היוצא מאליו מהפירות גזירה שלא יבוא לסחוט בידיו. על דרך זה אסרו חכמים לרסק קרח ושלג להפכם למשקה, וכן אסרו סחיטת שיער בשבת, שהדבר דומה לאיסור סחיטת פירות.

פעולת הדישה דומה במהותה למלאכת בורר שעניינם אחד, הפרדת אוכל מפסולת, אך ישנו הבדל מהותי בין שני המלאכות, מלאכת דש הינה פעולת ברירה שדרכה להיעשות בשדה, ופעולת בורר הינה פעולה שדרכה להיעשות בבית, בסמוך לאכילה. משום כך, אין במלאכת דש היתרים שיש במלאכת בורר כגון 'ברירה לאלתר', ששני מלאכות אלו הינם מלאכות נפרדות.

אגוזים ובוטנים (וכל הדומה להם), וכן מותר לקלף את הקליפה הדקה הצמודה לפרי, ובלבד שיקלף זאת בסמוך לאכילה³.

האם יש איסור דישה בקטניות מבושלות?

תמילי שעועית או אפונה מבושלים (שראויים לאכילה) מותר לקלפם ולהפריד ביניהם לפולי האפונה או השעועית, כיון שאין איסור דש במאכלים מבושלים⁴.

מה הדרך המותרת בקילוף פירות בשבת, והאם יש חילוק בין סוגי הקליפות?

מותר לקלף פירות וירקות בשבת. אך ישנו חילוק בין סוגי הפירות, פירות שקליפתם אינה ראויה לאכילה יחד עם הפרי כגון תפוזים, בננות, רימונים וכדומה, יש לקלפם בסמוך לאכילה, כדין בורר לאלתר. אך, פירות וירקות שקליפתם מחוברת לפרי וראויה לאכילה לרוב בני אדם ובשעת הקילוף מורידים גם חלק מן הפרי, כגון תפוח, אפרסק וכדומה, מותר לקלפם בשבת אפילו שלא בסמוך לאכילה⁵.

תלישת ענבים, ועגבניות שרי מהאשכול שלהם, האם יש בזה איסור דש?

מותר לתלוש ענבים מהאשכול שנקטף מלפני השבת, וכן מותר לתלוש עגבניות שרי ובננות מהאשכול שלהם, כל עוד עושה זאת סמוך לאכילה. טעם ההיתר הוא, מכיוון שזוהי דרך אכילתם והגשתם בצורת אשכול⁶.

קילוף חיטה מן השיבולת

היות ודרך הדישה היא לדוש הרבה גרעיני חיטה מן השיבולים בבת אחת (בכמות מסחרית), אם מקלף כמות קטנה, שלא בדרך דישה רגילה אלא משנה ומקלף בראשי אצבעותיו, יש להיתר, לכן קילוף חיטה בודדת מהשיבולת ומהמוץ שלה לצורך אכילתה בשלמות (כעין גרעיני פיצוחים) מותרת בשבת בשינוי בלבד, כיון שעצם הפירוק מן השיבולת הוא איסור דש, אולם כאשר משנה מדרך הדישה נחשב הדבר לדרך אכילה ומותר⁷.

סחיטת משקה⁸. סחיטה לתוך אוכל מותרת באופן שמיץ הפירות נבלע בתוך המאכל, אך אין צריך שכול המיץ יבלע במאכל, אלא מספיק שרובו יבלע במאכל⁹.

סחיטה לתוך אוכל מותרת רק כאשר הנוזל יורד ישירות לתוך מאכל, אך לא לתוך משקה¹⁰.

סחיטה שלא לצורך מימיו

מותר לסחוט מאכל שלא לצורך מימיו, אם כוונתו לתקן את המאכל לאכילה, כגון, לסחוט מלפפון חמוץ ממימיו לצורך אכילתו, או לסחוט חציל מטוגן שקשה לאוכלו מפני שיש בו ריבוי שמן¹¹.

דישה לאיבוד במקום צער

דישה לאיבוד אסורה מדרבנן משום שזוהי מלאכה שאינה צריכה לגופה, אך במקום צער התיירו, לכן, אישה שיש לה ריבוי חלב בדידה ויש לה צער מזה, מותר לה לשאוב את החלב במשאבה ידנית לאיבוד, שלא במטרה להשתמש בחלב, כגון, לתוך כלי שיש בו סבון וכדומה¹².

מציצת פירות

מעיקר הדין מותר למצוץ פירות בפיו שאין זו דרך סחיטה, ומכל מקום ממידת חסידות ראוי להחמיר בביתים וענבים בלבד¹³.

ריסוק שלג וקרח: חכמים אסרו לרסק קרח או שלג בשבת, משום שדומה הדבר לאיסור סחיטה, אך מותר להניח את הקרח בתוך כלי עם מים והקרח ימס מאליה¹⁴.

האם מותר לקלף שום בשבת?

מותר לקלף בשבת שום או בצל, בין ביד ובין בסכין כל עוד עושה זאת סמוך לאכילה, אבל אין לקלפם לצורך סעודה אחרת. (ולא נאסר משום דש משום שזוהי דרך אכילתם, אך לסעודה אחרת אסור)¹⁵.

קילוף שקדים אגוזים ובוטנים, האם מותר בשבת?

מותר לקלף בשבת את הקליפה הקשה של שקדים,

הגדרות מלאכת דש

הגדרת המלאכה

פעולת דישה הינה: פירוק אוכל מקליפתו או מהמקום שגדל בו (ענף וכדומה). גם אם האוכל עדיין מחובר לפסולת, כגון, הפרדת המוץ מן התבואה על ידי גרירת דבר כבד על התבואה כדי להפריד את המוץ¹⁶.

תולדת מלאכת דש, היא 'מפרק'. פעולת מפרק הינה: פירוק משקה מאוכל כגון סחיטה, או פירוק דבר מבית גידולו כגון חליבה בשבת¹⁷.

דישה בדברים שאינם גידולי קרקע

מן התורה איסור דש קיים רק בגידולי קרקע, וכן בדברים התלושים מן המחובר, כגון תבואה שנקצרה, אך חכמים אסרו לבצע פעולות דישה גם בדברים שאינם גידולי קרקע¹⁸.

דישה בדרך אכילה

פעולה שדומה לדישה, אך אין דרכה להיעשות בשדה אלא בבית: אם רוצה לעשותה לצורך אכילה לאלתר, מותר, כגון להוריד את הקליפה האדומה שעל הבוטנים סמוך לאכילה¹⁹.

סחיטת פירות

מן התורה האיסור לסחוט בשבת נאמר על זיתים וענבים בלבד, כיון שהתוצר שלהם חשוב בפני עצמו. אך שאר פירות מותרים בסחיטה מן התורה. אולם חכמים אסרו את הסחיטה גם בשאר סוגי הפירות שדרך האנשים לסחוט אותם, כגון, תותים ורימונים, ובימנו שהדרך לסחוט פירות רבים, כמעט כל הפירות אסורים בסחיטה מדרבנן²⁰.

סחיטה לתוך אוכל

מותר לסחוט פירות לתוך אוכל, באופן שסוחט בידו ישירות לתוך האוכל, כגון לסחוט בידו תפוז על גבי סלט פירות. טעם ההיתר הוא משום שסחיטה על גבי אוכל נחשבת כטיבול האוכל ודינה כאוכל (והרי הוא כמפריד אוכל מאוכל שאינו נחשב כ'מפרק'), ולא

1 רש"י מסכת שבת ע"ג. ד"ה האופה.
2 נחלקו הראשונים מדוע מהתורה דווקא זיתים וענבים אסורים בסחיטה, יש אומרים שמשום שיהיו ושמן הינם משקים חשובים, לכן חייבים על סחיטתם. והעיקר בהלכה לכן חייבים על סחיטתם, ויש אומרים שמשום שיהיו ושמן הינם משקים חשובים, לכן חייבים על סחיטתם. והעיקר בהלכה כדעה הראשונה שחייבים עליהם משום שהדרך היא לסחוטם.
3 רש"י ביצה דף י"ב עמוד ב.
4 מש"ב סימן שכ ס"ק א.
5 אגלי טל אות ד.
6 אגלי טל מלאכת הדש הערה יא בסופה.
7 שו"ע סימן שכ סעיף א. אחרונים.
8 שו"ע שם סעיף ד.
9 מש"ב סימן תק"ה ס"ק ז.
10 שו"ע סימן שכ סעיף ד.
11 שו"ע סימן שכ סעיף ז.
12 שו"ע סימן שכ סעיף ז.
13 רמ"א סימן שכ סעיף ח, ובמש"ב שם ס"ק ב.
14 שו"ע שם סעיף ט.
15 רמ"א שכא סעיף יט.
16 מש"ב סימן שיט ס"ק כד.
17 מש"ב שם ס"ק כא.
18 שעה"צ סימן שכא ס"ק צו.
19 כן כתב האגלי טל (מלאכת הדש סעיף ב) ביישוב הקושא מדוע סומכים להקל להגיש ענבים באשכולותיהן, ש"כ שם סעיף לט עמוד סז.
20 שו"ע סימן שכ סעיף ו.

סחיטת זיתים וענבים

הסוחט את הפירות כדי להוציא מהם מיץ, חייב משום מלאכת מפרק, שהיא תולדה של מלאכת דש, ואין חייבים מהתורה אלא על סחיטת זיתים וענבים בלבד, מפני שפירות אלו מיועדים לסחיטה.²¹

סחיטת פירות שיש רגילות לסחטם, וכן שאר פירות בימנו?

אסרו חכמים לסחוט גם שאר פירות שסוחטים אותן למשקה, כגון; תותים, רימונים, תפוזים ואשכוליות. כיון שחששו שטיעו המון העם, ויתירו גם את סחיטת הענבים והזיתים.

כל פירות וירקות שהדרך לסחוט אותם במקום כל שהוא בעולם, גם אם במקום הנוכחי לא רגילים לסחוט אותם, סחיטתן אסורה בכל מקום בעולם, ובממנו, שרוב הפירות והירקות נסחטים לצורך מיצים, אסור לסחוט את כל אותם הסוגים.²²

האם מותר לסחוט פרי שאין רגילות לעשות ממנו משקה?

פירות שאינם נסחטים למשקים בשום מקום בעולם, מותר לסחטם בשבת, מפני שהמשקה שלהם לא חשוב כלל בפני עצמו, והוא חשוב כבשר הפרי. וכשם שמותר לחתוך את הפרי לחתיכות, כמו כן, מותר לסחוט אותו.²³

האם מותר לסחוט לימון במכשיר מסחטה ידני?

פירות המותרים בסחיטה כנ"ל, מותר לסחוט אותם ביד בלבד, לא במסחטה, גם לא מסחטה ידנית, משום שזה דומה למלאכת חול (עובדין דחול).²⁴

סחיטת לימון, הכנת לימונדה בשבת, מהי הדרך המותרת?

מותר לסחוט לימונים בשבת להכנת לימונדה, וכן מותר לסחוט לימון לתוך כוס תה. על אף שסוחטים את הלימון למשקה, הואיל ואין שותים את מיץ הלימון בפני עצמו, אלא עיקרו לתיבול או עירוב במשקה אחר, לכן אין זה דומה לסחיטת זיתים וענבים, לפיכך סחיטתו מותרת. והמחמיר שלא לסחוט את הלימון אלא על גבי הסוכר, ואחר כך יוסיף את המים, תבוא עליו ברכה.²⁵

האם מותר לסחוט תפוז על גבי סלט פירות?

מותר לסחוט פירות על גבי מאכלים, היתר זה נאמר בכל סוגי הפירות אפילו בזיתים וענבים, משום שהאיסור הסחיטה הוא בהוצאת הנוזל מתוך הפרי כדי שיהיה חשוב כ'משקה' בפני עצמו, ואז זה דומה לפירוק תבואה מקליפתה, שאסור לעשות כן. אבל כאשר סוחט פרי לתוך אוכל, הרי זה נחשב כמפריד אוכל מאוכל, ואין בזה איסור.²⁶

ההיתר לסחוט פרי לתוך מאכל, הוא רק כאשר המשקה מתערב ונבלע רובו במאכל, גם אם לא נבלע כולו. ולכן, מותר לסחוט בשבת תפוזים לתוך סלט פירות או גזר קצוץ, אך לא בכמות כזו שהמיץ יצוף על פני הפירות.²⁷

סחיטת פירות שאסור לסחוט אותם, לתוך משקים האם מותר?

אסור לסחוט פירות לתוך כוס שיש בו משקה, שלא התירו לסחוט לתוך משקה אלא לתוך אוכל.²⁸

מיץ שזב מאיליו מהפירות, האם מותר לשתות אותו בשבת?

מיץ היוצא מן הזיתים או מן הענבים בשבת, אסור אותו חכמים בשתייה ובטלטול עד למוצאי שבת, כדי שלא יימשך לסחוט עוד. אבל מיץ שזב משאר פירות

האסורים בסחיטה מדרבנן, כגון מפירות הדר, אם ייעד את הפירות לאכילה, המיץ הוב מהם מותר בשתייה ובטלטול. אולם אם ייעד את הפירות לסחיטה, המיץ הוב מהם אסור בשתייה ובטלטול עד מוצאי שבת, כדין המשקה היוצא מהזיתים והענבים.²⁹

חתך תפוז ע"ג צלחת, ונמצא בצלחת מיץ מרובה, האם מותר לשתות אותו?

מותר לחתוך תפוז בסכין על גבי צלחת, למרות שעל ידי החיתוך יצא ממנו משקה, כיון שאינו מתכוון לסחוט. ומותר לשתות את המיץ שהתקבץ שם, כיון שהתפוז יועד לאכילה, אך בענבים אסור.³⁰

האם מותר לאכול אשכולית עם כפית, במידה ונוצר מיץ מרובה ע"י כך?

מותר לחצות אשכולית לרוחבה, ולאכול ממנה על ידי כפית, למרות שעל ידי אכילתו נסחטת האשכולית ויוצא ממנה מיץ. ובלבד שלא יתכוון לסחוט.³¹

מציצת פרי, מציצת משקה מתוך אוכל כשמחזיק את הפרי בידי ולא מכניסו לפיו, האם מותר בשבת?

מותר למצוץ בשבת פירות בפיו, בין זיתים וענבים ובין שאר פירות, משום שאין דרך סחיטה בכך. אך טוב להחמיר בזיתים וענבים שלא ימצצם בפיו כשהם בידו, אלא יכניס את כל הענב לתוך פיו וימצוץ אותו, ואחר כך ישליך את הקליפות והגרעינים.³²

מותר למצוץ בשר או לחם שנשרה במרק, או ביסקוויט שנשרה בתה, וכדומה.³³

סחיטת מלפפון חמוץ, אם אינו חפץ בנוזלים הספוגים במלפפון האם יכול לסחוט אותו?

פירות וירקות הכבוסים בחומץ או במי מלח, או לימונים כבושים, אם רוצה לסחוט אותם לצורך השימוש במימיהם, אסור לסחטם. אולם אם רוצה רק הפרי או הירק, וכמות הנוזלים שיש בהם מפריעה לו, מותר לסחטם, והנוזל ילך לאיבוד.³⁴

מותר לסחוט פירות וירקות כבושים לתוך אוכל, גם כשצריך ליימיהם.³⁵

שניצל או חציל מטוגן, האם מותר לסחוט אותו מהשמן שבו?

שניצל חציל מטוגן, אם מפריע לו כמות השמן הספוגה בהם, מותר לסחוט או להספיג את השמן באמצעות נייר סופג, לצורך תיקון אכילת השניצל או החציל, כמו בפירות וירקות כבושים.³⁶

מיץ שקפא האם מותר לרסקו בשבת כדי להפיק ממנו נוזלים?

אסור לרסק קרח בשבת, כיון שפעולה זו דומה לסחיטה, כשם שבסחיטת הפרי נפרד הנוזל מהמוצק, כך גם בריסוק הקרח. אולם באופנים שהתבארו לעיל שומותר לסחוט שאר פירות, מותר גם לרסק קרח באופנים הנ"ל.³⁷

האופנים בהם מותר להפשיר קרח

מותר להניח את הקרח מחוץ למקפיא והקרח ימס מאליו, כיון שלא עושה מעשה להפשרתו.³⁸ מותר לשים קוביות קרח בכוס מים או בשאר משקאות כדי לצננם, כיון שהם נמסים מאליהם.³⁹

האם מותר לנענע קרח בתוך משקה כדי לצנן את המים?

מותר לנענע את הכוס כשקוביות הקרח בתוכה, כדי לצנן את המים, גם אם על ידי פעולה זו ימס הקרח מהר

יותר. אך, אין לרסק את הקרח שכוס המים בין בידי ובין בכלי. אולם אם ריסק את הקרח שבתוך כוס המים, המשקה מותר.⁴⁰

האם מותר לשבור גוש קרח גדול לחתיכות קטנות?

מותר לשבור חתיכה גדולה של קרח, לכמה חתיכות קטנות, שיהיו נוחות לשימוש. שהאיסור לרסק קרח נאמר כשמטרתו להפיק מים מהקרח, אבל חיתוך מותר, אף שבפעולה זו יזובו מים, כיון שאין כוונתו להפיק מים.⁴¹

האם מותר לשבור ארטיק לחתיכות קטנות?

לשבור ארטיק קרח לחתיכות קטנות; אם עושה כן במטרה שיוכל להכניס לפיו את הארטיק בחתיכות קטנות, מותר. אבל אם מטרתו להפוך את הקרח למשקה, אסור.⁴²

איגלו או שלוק, האם מותר לרסקם בשיניו תוך כדי אכילה כדי להפיק מיץ?

משקה קר הנמכר ארוז בשקיות קטנות הנקרא 'איגלו' או 'שלוק', אסור לרסקו בשיניו על מנת לשתות את המיץ היוצא ממנו, אולם, את החלק העליון שבתוך פיו, רשאי לרסקו בשיניו תוך כדי אכילתו, כדי למצוץ את המיץ היוצא ממנו.⁴³

האם מותר לשפוך מים על תבנית קוביות קרח?

קוביות קרח שמחמת הקור נדבקו אל התבנית, מותר לשחררם על ידי שפיכת מים עליהם.⁴⁴

שבירת קרח מצוואר הבקבוק, האם מותר בשבת?

מותר לשבור קרח כדי להשתמש במים שנמצאים מתחת לקרח. כגון, בקבוק מלא במים שבצווארו קפאו המים, מותר לשבור את הקרח כדי להוציא את המים שבתוך הבקבוק.⁴⁵

נטילת ידיים במים עם קרח, והקרח ימס תוך כדי האם מותר?

הואיל ואסור לרסק קרח על מנת להפיק ממנו מים, הנוטל ידיים בחורף במקומות הקרים, ימנע מליטול ידיים במים שיש בהם שלג או ברד, ואם הוצרך לכך, יזהר שלא ירסק אותם בין ידיו.⁴⁶

המסת סוכר בתה, האם מותר לערבב עם כפית?

מותר לשים סוכר בכוס תה חם, ולבחוש בכפית עד שהסוכר ימס, שדווקא קרח אסור לרסק, משום שהופך את הקרח למים ודומה לסוחט, אבל הסוכר אינו נהפך למים, אלא נימוח בלבד.⁴⁷

הליכה בשלג, אם ע"י הליכתו ימס בוודאי, האם מותר בשבת?

מותר ללכת על גבי שלג בשבת, אפילו אם ע"י הליכתו השלג ימס בוודאות, כיון שאינו מתכוון לכך.⁴⁸ גם אם בסוליית הנעל חקוקה שם החברה יצירה את הנעל ובהליכתו נחקקות אותיות בשלג, מותר ללכת בשלג. כיון שאינו מתכוון לכך.⁴⁹

האם מותר לעשות בשבת בובת שלג?

אסור לעשות בובת שלג בשבת (משום איסור בונה), ואף אסור לעשות כדורי שלג למשחוק, אולם השלג עצמו אינו מוקצה, כיון שאם ירד בשבת.⁵⁰

פינוי שלג בשבת למניעת החלקה

אם קיימת סכנת החלקה מותר לשבור את הקרח, על ידי גרזן או פטיש,⁵¹ ומותר אף לפזר עליו מלח כדי להמיס אותו.⁵²

21 ש"ע סימן שכ סעיף א.
22 ש"ע שם. אחרונים.
23 ש"ע שם.
24 משנ"ב סימן שכא סעיף י.
25 ש"ע סימן שכ סעיף ו, ובמשנ"ב שם.
26 ש"ע שם סעיף ד.
27 משנ"ב סימן תק"ה ס"ק ו.
28 ביה"ל סימן שכ סעיף ד ד"ה הבא לאוכל.
29 ש"ע שם סעיף ב.
30 אחרונים.
31 ש"ע שם סעיף יב עמוד צב.
32 רמ"א שם סעיף א. ומשנ"ב שם ס"ק יב.
33 משנ"ב שם ס"ק יא. ובש"כ שם סעיף ט עמוד צא. וסיים שם שראוי לאכול בכל פעם מעט מן הלחם או הביסקוויט.
34 ש"ע שם סעיף ז.
35 ש"ע שם.
36 ש"ע שם.
37 ש"ע שם עמ' קעב. ש"כ פרק כה סעיף יא עמוד תב, וכתב שעדיף שיעשה זאת ע"י גביר.
38 ש"ע שם. ובש"כ כתב (שם סעיף ג עמוד קכה) שלא ישים הקרח בתוך כוס ריקה על מנת להפשירו ולהשתמש במימיו.
39 ש"ע שם.
40 משנ"ב שם ס"ק לד. אחרונים.
41 משנ"ב שם ס"ק לב.
42 משנ"ב שם.
43 עפ"י החו"ע שם עמוד קמד, בד"ן סחיטה דרך אכילה.
44 ש"ע שם סעיף א עמוד קכה.
45 ש"ע שם סעיף י.
46 ש"ע שם סעיף יא.
47 אחרונים.
48 ונחשב לפסיק רישיה בדרבנן שלא ניחא ליה. ילקו"י שם סעיף כה עמוד שנט. ועוד יש מי שכתב הטעם, כיון שזהו דבר שאי אפשר להיוהר בו, לא אסרו אותו חכמים ש"כ פרק טו סעיף צא עמוד רל.
49 ילקו"י שם סעיף כ"ה. ש"כ שם סעיף צ עמוד רל.
50 ש"ע שם סעיף מה עמוד רמב.
51 למרות שכלים אלו מוקצים הם, הלא הם מוקצים מחמת כלי שמלאכתו לאיסור. וסוג מוקצה זה, נאסר רק בטלטול והזוזה, אבל בהחלט מותר בשימוש. כמבואר בהלכות מוקצה.
52 חו"ע שם עמ' קעב. ש"כ פרק כה סעיף יא עמוד תב, וכתב שעדיף שיעשה זאת ע"י גביר.